

Lục Tinh Tân Văn

六省新聞

Directeur Politique — L. MARTY
adm. Moral — NGUYỄN-V. CŨA
ADMINISTRATION
 171 R. de Clichy, 171-173 (1er Etage)

GIÁ BÀN:
 Năm-kỳ, Trung-kỳ và Đuôi-năm
 Một năm 6 \$ 00
 Sáu tháng 3 \$ 00
 Ba tháng 2 \$ 00
 Mua báo thì lễ từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

MỖI TUẦN LÊ RA BA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 Mỗi số bán lẻ 0 10
 TELEPHONE No 170 Address télégr.: LUTHEM-12696

GIÁ BÀN:
 Năm-kỳ, Trung-kỳ và Đuôi-năm
 Một năm 7 \$ 00
 Sáu tháng 4 \$ 00
 Ba tháng 2 \$ 25
 On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNÉS, POURSUIVRE
 1 BUREAU: Aux bureaux du Journal.
 2 BUREAU: Aux bureaux de l'Imprimerie.
 3 BUREAU: Aux bureaux de l'Administration.
 On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

MỤC LỤC

2. — Quan Thông-độc Nam-kỳ dự cuộc khai-trường thương-mại tại Nam-kỳ khuyến học-hội.
3. — Tranh thương (đồng bình).
3. — Đành tay vàng.
4. — Thuốc Gôđíp đã ngon mà lại rẻ.
5. — Phân đố với tựa đề, tế quả bỏ đi mất!
6. — Hí tin.
7. — Thằng béo.
8. — Nam-kỳ nông-nghiệp trong-tế hội.

9. — Nghề chớ phân nân, giữa đàng sáu sáu liêm.
10. — Tự do diên đàn.
11. — Thơ tin vãng lai.
12. — Văn-nguyên.
13. — Gà gáy sáng.
14. — Quái mộng.
15. — Hương tràng.

Quan Thông-độc Nam-kỳ dự cuộc khai trường thương-mại tại Nam-kỳ khuyến học hội

Trong lúc đồng-bang ta tình giặc mề mại, toan tranh thương cho vẫn hội quyền lợi, thì có nhiều vị eso kiêu hãnh rằng trước hết phải lo lập trường cho những trẻ con ở địa nhiệt thành học phép buôn bán công việc bất toán cho thong thạo đặng mà kinh dịch cho lợi chúng. Trong hội Nam-kỳ thương mại kỹ nghệ cũng làm phen bán về việc ấy. Đến sau có ông Đặng-văn-Chiêu đọc bài diễn thuyết của quan Thông-độc tại hội ấy rồi thì giới trẻ mới xin Chánh-phủ giúp cho đồng-bang ta lập nên trường thương mại là đầu tiên hết trong cuộc tranh thương này.

Bởi như dân Annam quyết vào nên ấy thì Chánh-phủ sẵn lòng mà giúp cho đồng-bang ta làm nên sự nghiệp. Đoàn quan Thông-độc liền mời hội trưởng Nam-kỳ khuyến-học hội là M. Hồ-văn-Kinh, hội đồng thành phố Saigon đến mà thương nghị. Quan Thông-độc ngài hứa rằng Chánh-phủ sẽ lãnh bao các việc lớn phi mượn thầy công sắm vật liệu cho qui hội lập nên trường thương mại kỹ nghệ theo sự nguyện của dân Annam ta. Vậy hội khuyến học và các đấng nhiệt thành có động không mấy ngày thì số học sinh xin nhập trường đã đặng trăm vị.

Sáng thầy, sáng học trò, sáng bề trên, cho nên qui hội định đến ngày 4 November 1919 sáu giờ chiều thì khai trường.

Ngày ấy giờ ấy, tại khuyến học hội đường độn đẹp đẹp đẽ, kiếng vật rất xinh xắn khi sáng rõ, các hội viên tựu đủ, có chôn bát các bữa soạn báo Langsa và nhứt báo quốc am đến tế tự mà đã dự cuộc khai trường này.

Đúng sáu giờ quan Thông-độc Nam-kỳ đến cho quan đống Renault và quan Tham-bien Pommeze theo hầu, tức thì ông Hồ-văn-Kinh cùng các hội viên ra nghinh tiếp vào.

Khi quan Thông-độc về rồi, đầu đố đố tế chôn, lẳng lẳng, thì ông Hồ-văn-Kinh liền đọc bài diễn thuyết sau này:

Bài diễn thuyết của M. Hồ-văn-Kinh hội trưởng khuyến học hội.

Bài quan Thông-độc, Trình liệt-quí

« Hôm nay, liệt-quí trình thấy, « ngồi vậy chung quanh liệt-quí đây, « chín mươi vị thiếu-niên, đã xin

« ghi tên vào sổ mà thọ giáo về « nghiệp thương và bất-toán là « trường của hội Khuyến-văn đã « tự trí lập và sắp đặt cho tận ích. « Thiệt, hiện đây chính mưoi học-sanh, « mà trước khi, vì cách thế hẹp-ho, « phùng chầm bần-chật, chầm đăm tự « đặc, lẳng lẳng vì xưa nay đồng-bang « chúng tôi ít ỏi về số sáng nề vụ « nghiệp-mại, nên chúng tôi phồng « ước cho đặng vài mưoi học-sanh « là nhiều. Cái lương trọng trong đăm « tuối vàng, trong đoàn thiếu niên « Annam, siêng năng, sốt-sắng, ham « học cho đặng ngày sau giúp ích « cho công-quá của Pháp-quốc bảo- « hộ khai hóa xứ này, chẳng nề sức « mỗi mẩu vị phần việc hành-động « mỗi ngày, trừ tới đây đồng đô mà « chỉ thiệt-lương-mình có đặng cần tru « về cho yếu cầu giúp cho cuộc « trường-trương của ta này sang tay « thiện-nghệ.

« Hội khuyến-văn, nếu gặp cơ hội « yếu-cần này mà chẳng tay gách « vác, hiệp những trang đồng chí « vậy nên một hội vững-vàng có thể « cam gan chịu một đũa nào, chẳng « e thì đã mất phận sự mình rồi. « May đặng đồng đạo như vậy, giữa « đây, chúng tôi đăm tự đặc mà phở « rầy công cán chúng tôi chẳng « ừng. Nhờ sức quảng đại của « Chánh-phủ giúp trong cuộc này « dựng nên kinh-tế của nhà Nam- « Việt, chúng tôi có chỗ trông cậy « quyết hẳn rằng cái trường tiểu-học « mà chúng tôi cầu thỉnh ngài, là quan « Thông-độc Nam-kỳ, mở lòng chấp « chương làm phận đở đầu bao học « dạy và khi chúng tôi già-tâm, tri- « chi lập thành rồi, ngày sau có thể « giúp thế cho sự thiết lập trường « Trường-mại (đặc biệt: trường đặc « biệt ấy là số-túc-học bất năng miễn « của các cơ đặng học-đường lập « để cho chúng ta tập giữ tinh thần « thể phong-hóa của quê-hương « chúng ta chọn.

« Còn giữ chút dị-đoan theo lẽ lối « mà chúng tôi, tới đời nay chưa bỏ « dứt được, bằm quan Thông-độc, « chúng tôi thăm trường rằng cái ngôi

« chủ-trương mà đặng sáng tạo. hội « Nông-nghiệp tương-tử Mỹ-tho đã « nhận chế trường của chúng tôi « đây, sẽ đem những đũa hạnh-phước « đem cho trường chúng tôi, và « nương sức cội cá lùn cao ấy, « trường chúng tôi sẽ đặng thanh- « mầu dường như một cái cây tốt « mọc nhâm nơi phi-địa vậy.

« Hiện nay, cái oai-đức ấy đã ban « ơn cho chúng tôi rồi, vì một lối « quảng-dại của ngài đã hứa với « tôi, nhận để phần tôn phi về cuộc « sáng tạo và vận-động cho kho « quân-hạt gánh chịu. Phần làm Hội- « dục của ngài, chỉ thiệt lòng ngài « có công cuộc của chúng tôi, mong « e làm mà cỡi ách nông bang và làm « cho chúng tôi càng ngày càng thân « càng gần Pháp-quốc, là bao nà.

« Bây giờ đây, nói về phận học- « sanh chứ vị.

« Tôi chẳng cần để lời khuyên « mà như vị chỉ cho sai cơ hội, chứ « vị đã chẳng nề sức mệt mỏi vì « phần việc làm mỗi ngày, nghe « tiếng chúng tôi thỉnh, lại đặt « tay đến chặt trong một cái nhà « hẹp hòi như vậy, đủ có thể thì « chắc rằng chứ vị biết thora dịp « học lấy bài vở hay của một tay « thiện nghệ là M. Boulouys hiện « diện đây, thêm một bạn đồng-bang « của ta là M. Nguyễn-văn-Vàng « để nhứt thành trò giáo, muốn để « danh chịu dạy chứ vị cho vui. Tôi « cam nhắc chứ vị ghi nhớ rằng « những bài vở ấy, nếu như vị chẳng « chỉ học cho cần, cho trường để « sẽ hữu ích cho chứ vị và sẽ giúp « luôn cho thành nề chúng tôi đạt:

« Là học đạo trường, cho đặng « chen vai vào đặng kinh-tế bền xứ, « Chứ vị mà đặng thành-danh, thì đó « là phần thưởng của những tay « sáng tạo trường-mại học đường, « đó là chỗ chứng minh phần chuẩn « xuất của quan Thông-độc đã ban « ơn cho chúng ta đặng đặng.

« Bây giờ đây, chứ vị khời công « đi, mắt của non sông trong non « e theo chứ vị.»

Khi ông Hồ-văn-Kinh vừa dứt lời thì cả « thầy đố về tay mà tung hô ơn đức của « (hánh-phủ tế độ dân Annam ta trong « buổi này.

Quan Thông-độc đáp từ rằng Chánh- « phủ và các người Langsa trong xứ này « đều một thuận cho đồng-bang ta làm nên « việc trong cuộc tranh thương. Dân An- « nam được có chắc rằng Chánh-phủ sẵn « lòng giúp đỡ giúp sức trong các cuộc « kinh doanh chẳng trái với lệ luật lệ lệ « đàng ban hành bày giờ. Ngài nhắc rằng « Chánh-phủ đã lo lập trường thương mại « cho Annam học trò. Song khi toan lập « trường ấy thì lúc đó Annam ta ít người « lo về việc tranh thương lại trường buôn

« chớ có bằng cấp tốt nghiệp mới cho vào « học. Bởi ấy cho nên chẳng có học sanh « chớ có mà khai trường. Đến sau dân « Annam đống lòng vào trường thương mại, « đầu đố đố tinh lo học nghề buôn lại có « người ông Đặng-văn-Chiêu xin lập trường « cho những người nào có dạ nhiệt thành « đầu đố đố mà học ấy vậy quan Thông- « độc ngài mới bắt định giúp cho hội « khuyến-học và hội Nam-kỳ thương mại « kỹ nghệ lập nên trường ấy. Tại hội « khuyến-học thì sẽ dạy những học « sanh đố hiểu tiếng Langsa còn tại « hội Nam-kỳ Thương mại kỹ nghệ thì « dạy bằng chữ quốc ngữ cho những « người buôn bán không hiểu tiếng Lang- « sa cho đủ mà học với thầy Langsa.

Quan Thông-độc ngài nghĩ rằng hiện « nay Chánh-phủ chẳng nên lãnh lập trường « ấy một mình, phải để cho các hội Annam « lo nghiệp cứu có lẽ ít mà thành tựu. « Chánh-phủ cứ phụ tiền cho đủ số phi « và cứ giúp lời khuyến khích mà thôi.

Quan Thông-độc lấy làm vui mà thấy « hiện nay số học sanh đố đống cho đến « đỏi nhà khuyến-học hội chẳng đố đố « cho học sanh học. Ấy vậy ngài hứa sẽ « tình với ông Hồ-văn-Kinh mà kiếm « rộng rãi khoản khoán cho thầy và học « trò dạy và học cho thong thả.

Sau điệp quan Thông-độc ngài tỏ cho « dân Annam rõ hiểu rằng người Langsa « ở trong xứ này cần ích mà giúp cho « dân Annam làm ăn cho mau thành tựu, « bởi ấy cho nên mới cho mua thora khuyến « khích cho Annam ra tranh trường mại « kỹ nghệ. Vì làm sao mà Chánh-phủ và « người Langsa mà cần ích việc ấy? Là « vì đầu biết rằng phàm trong nước dân « đặng giàu có thì tất nhiên số ơn cư lạc « nghiệp, chẳng hề khi nào mà nghĩ đến sự « làm rồi loạn cho đồng-bang.

Ngài lại nhắc đồng-bang ta phải biết « rằng trong việc buôn-bán thì chi yếu « có một chữ lợi mà thôi, chớ chẳng ai « chịu tình mà gieo thối với mình. Bởi « vậy Annam phải lo tập, buôn-bán một « cách lành-nghệ và theo người làm thứ « này để theo hàng đống đống của mình « những cửa hàng mua bán, là chẳng phải « học để làm mà đặng ấy là tại hàng mại « thì công việc khác. Chỉ vì người « Annam có dạ nhiệt thành đến mua hàng « của Annam mà mua cũng mua giúp cho « đồng-bang, họ mua như vậy bốn năm lần « rồi mà tiệm Annam cũng còn bán mất « hơn hay là hàng xấu hơn chớ khác, thì « trong lòng bạn hàng cũng có chỗ phẫn « hận cho họ mua hàng chất lượng mà « không có người phải rằng tập luyện « nghề cho đặng sự nghiệp, mà làm cho « nên việc nổi trường trường. Trường lập « ra đây là có ý để cho Annam học tập « cho khỏi vụng (tính mà hư việc. Lại trường này « cũng tập cho mấy vị học sanh ngày sau « đố đủ mà cho trường học Chánh-phủ « sẽ lập ra. Trường ấy sẽ dạy đủ cho học « sanh biết đủ việc đại trường chẳng số « chớ số nhỏ.

Quan Thông-độc nhắc đến những lời « ngài đã diễn thuyết về sự thành thiết « trong việc buôn bán. Ngài nói Anam « sau đây rồi cũng biết gì lãnh thành

thiết ấy đặng mà giao thông buôn bán với các nhà thương mãi, bởi vì chẳng có tánh tốt ấy, thì chẳng làm nên việc.

Nhà thương mãi Langsa sẵn lòng mà giúp dân Annam đó, ngày nào mà cửa hàng Annam lập nên, khởi ra buôn bán phải cách rồi, thì này nhà thương mãi đầu giao thông với đặng mà giúp cho mau tấn phát. Phần dân trong xứ nắm giữ đặng lợi quyền thì tất nhiên mà nhà thương Langsa ấy đặng lợi thêm nữa.

Vậy dân Annam phải kể chắc rằng Chánh-phủ và người Langsa trong xứ này đều sẵn lòng giúp mình cho nên việc. Ai này đều sẵn tay, rồi, sau rồi, quan Thông-đốc trao lời cho M. Bouloy là thầy Langsa lãnh dạy trường thương mãi này và M. Nguyễn-hữu-Vàng là thầy dạy về việc bút toán, đặng mà diễn thuyết cho học sách rõ rỏn chỉ trong cuộc học hành.

Ông Hồ-văn-Kính liền mời quan Thông đốc cùng các quan dự thỉnh đức dùng một ly rượu Champagne chúc mừng cho trường thương mãi của khuyến học hội lập ra nay đã nên thành tựu. Quan Thông đốc từ ta ra về hỏi sáu giờ rưỡi các hội viên đều thủ lễ đưa ra xe chính tể.

Chương trình trường thương mãi.

Đến 3 Novembre, Trường-mãi-Học-Đường khai trường.

Lộ buộc học đủ hai năm.

Đay về trường nghiệp; thứ hai và thứ năm mỗi tuần từ 6 giờ tới 7 giờ, trường tại đường Aviateur Garros số 34.

Đay về bút toán thương mãi; Thứ tư và thứ sáu mỗi tuần cũng từ 6 giờ tới 7 giờ và cũng tại trường đó.

Thương Nghiệp

Quyển luận thương mãi. Luận truyện thương mãi, nội về trường mãi, cách thế thương mãi tùy các khác nhau.

Giao thông ngoại quốc. Nhà Bán, nội từ nhà Bán, cách lập nhà Bán, tương-tự của nhà Bán với trường cuộc.

Luận-dự cách nhà Bán thì thỏ. Riêng luận trường mãi Đông-dương. Dự dự kinh tế.

Bút Toán

Các thứ Bút Toán. Cẩm số-sách, văn phòng trường cuộc. Luận chung việc bút toán. Riêng về thơ số. Cách ý và sự liên-tiếp của thơ số. — Tu số bằng hóa chứng niên. Cẩm số thập, và số xuất.

Tờ chứng thiết và bằng cấp

Cuối năm thứ nhất các học sanh phải có chứng chắc biết đủ bài về mọi đặng học qua bài năm thứ hai. Vậy thì cuối năm sẽ thi lên lớp, và học sanh nào thi đậu thì sẽ được một tờ chứng chắc cho mình đặng lên lớp.

Cuối năm thứ hai, sẽ định một kỳ thi tốt nghiệp; học sanh nào thi đậu sẽ được lãnh bằng-cấp.

Thế lệ trong trường

Học-sanh trước phải gửi đơn cho Chủ-hội Khuyến-học ở 34 đường Aviateur Garros mà xin biên tên vào sổ, thì mới được vào trường học.

Học-sanh ở nhà mà không bằng cơ sẽ bị bỏ sót.

Có một cuốn sổ để học-sanh mỗi khi tới trường thì ký tên vào đó. Mãn năm thì có khuyến cho mỗi học-sanh về việc cần mẫn học hành. Những khuyến ấy cũng kể đem trong cơ bản phát tờ chứng chắc cùng bằng cấp để định phát cho mỗi

học-sanh cuối năm thứ nhất và năm thứ hai vậy.

Cứ mỗi kỳ ba tháng, thầy hạch bởi mỗi học-sanh cho biết sức học hành ra thế nào.

Học khởi từ tiền chi hết, song học-sanh phải mua giấy mà biên chép lại cho Hội Khuyến-văn chịu viết và bọc cho thối.

Tranh thương tổng bình

Từ khởi đoan cuộc tranh thương đến nay, xem chẳng thiếu chi là phương-châm của các nhà soạn báo và các đấng thiếp-liếp ở cuộc lý-lợi, chỉ về những điều thì thoả lợi chung cho xã-hội. Càng cao nghiệp càng càng nhiều lẽ hay.

Nay lại tiếp đặng lời diễn-thuyết của ông Nguyễn-văn-Cur bàn về cách lập hội « tiết dụng » tại Long-xuyên, tôi xem cùng chương « an lý rồi, thật là một điều nên công hiến cho đồng bang cùng đặng, thật rất hợp cho thời kỳ cạnh tranh lắm. Vậy chúng tôi xin ăn hành lời diễn-thuyết và điều lệ của ông Nguyễn-văn-Cur sau đây, ước trông đồng bang ta mỗi tỉnh-thành thì tự thầy đồng tâm hiệp lực mà thi thoả lấy điều mục này thật là một điều mục rất thung dung mà sâu sắc trong trường tranh thương kịch liệt.

Bổn quán.

Lời diễn-thuyết của M. Nguyễn-văn-Cur, về cuộc tranh thương và cách lập « hội tiết dụng » tại Longxuyên.

Ở các ông,

Tôi thấy trong đồng bang ta, có người, đến ngày nay mà còn chưa hiểu bởi cơ sao sách cuộc tranh thương phi thương trong buổi này và chưa quyết đoán về hội, phần con nhà Nam-Việt phải làm sao, cho nên tôi mới xin phép cùng quan chủ tỉnh Longxuyên đi cùng trong các phiên đồng đặng diễn-thuyết cho rõ ngọn ngành.

Nay tôi đến đây, tôi được trọng tiếp như vậy, tôi thấy số người đến nghe tôi, rất đông đảo như vậy thì tôi càng mừng càng, và tôi cũng rất cảm ơn trước là quan chủ-quận, thầy cai, thầy phó, thầy hội-đồng và các hương chức có lòng về sự công ích, sẵn lòng cho tôi và sau nữa tôi xin cảm ơn mấy ông diễn-chủ, mấy ông thương gia, các ông tác công đến đây mà nghe tôi diễn thuyết.

Ở đồng bang,

Trong một tháng nay, ai ai cũng nghe rùm tai; đầu này nói dứt đường giáp điếm với khách trú, đầu nọ rủ hiệp hội đặng cạnh tranh quyền lợi trong trường thương với khách trú. Vậy thì bởi duyên cơ làm sao, tình hình thế nào cho trọn đạo con giống Hồng-Lạc.

Tôi xin cáo lỗi trước cùng các ông, tôi đầu dám khoe mình rằng giới mà chắc giải quyết được mấy cái vấn đề ấy. Nhưng mà bởi tôi vì một tâm nhiệt thành, vì một chút lòng ái chúng lại thì vì đã nghe thấy một ít chuyện kiếm thời, cho nên tôi chẳng nề khen chê: tôi nói

phải, các ông nghe lấy, tôi nói quấy, các ông chữa đi, miễn là những lời tôi luận sau này, đầu phải, đầu quấy mà được làm gương cho các ông, thì an lòng tôi sẽ nguyện.

Ở đồng bang,

Chúng ta rất may mắn sanh trường nhằm nơi địa lợi: trên bờ sãn có hoa quả tươi sế, dưới sông lại thiêu gi-tôm cá, đầu cho chúng ta chẳng ra sức bao nhiêu, thì chúng ta cũng có thể lo cho ăn no con vợ; chẳng khác nào chúng ta đây là con cưng của trời đất cho nên mới được lộc thực sãn sàng. Mà các ông chẳng biết: phạm há con cưng thì báo giờ nên được lễ sãn của thì là xa, chỗ mấy khi chịu học làm ra qua khác. Bởi vậy nên chúng ta mới mang lại biếng nhát có danh, Mãng-nam chuyên lo có một nghề để hơn hết là nghề trồng tía gọi là kẻ sành tía, gọi là phương làm giàu làm có; chẳng màng đến nghề công thương là nghề khó hơn một chút, đánh để cho dân ngoại bang, nhất là dân Trung-quốc rừ nhau chôn hết.

Như chúng ta bằng lòng để cho khách-trú chiếm đoạt đường công có rồi, vậy mà chúng ta có nên trách móc chăng? Tôi xin đáp rằng: đáng kiếp. Bởi chúng ta sợ học chẳng tranh thương thì người ta thù lợi; bởi chúng ta trồng cây có trái tốt mà không chịu khó đi hái, thì người ta bẻ, ấy là lẽ tự nhiên; mình đã bằng lòng cho người ta thù lợi, cho người ta bẻ trái của mình, thì còn trách móc nói gì nữa?

Song nghĩ vì xứ Nam-kỳ ta đây, cũng như một cái bánh ngọt, còn người Trung-hoa qua đây buôn bán, chẳng khác nào một bầy kiến. Tuy đến ngày nay, số kiến đến đây chưa đủ lấp ròi cái bánh của mình mà ăn, nhưng mà nếu số kiến ấy qua thêm hoài, e cho một ngày kia, số kiến đông-đảo, rồi nó tra ròi cái bánh của ta chăng? Chừng đó, còn bánh đủ ăn cho con cháu ta ăn, lấy vật chi mà nuôi giống giống ta nữa?

Cũng bởi có người ưu thế mãn thời như vậy, nhất là mấy nhà soạn báo quốc âm, cho nên gần trước 20 năm nay bọn thứ giả ấy, mới hết lòng có động cho đồng bang ta ra mà tranh thương cùng khách-trú.

Thật nói đến đây, tôi rất buồn lòng mà lại rất giận nữa: buồn là vì ai kêu, ai réo mà ai, đồng bang ta cứ thế ăn ngon ngủ kỹ, chẳng màng sự hại hậu thân. Như có người thế này đây, bước ra kêu hùn lập hội, hoặc xây nhà nhà ra mà buôn bán thứ, thì người số mười người ra, hết chín người phải huy; còn một người e mà ông nhà giàu thầy vậy, hèn lép tằm, hề nghe ai kêu hùn hiệp nữa, thì chỉ mấy cái gương hư trước đó mà nói rằng: « Nghề buôn là nghề của khách-trú, Annam làm gì được mà tự rành. Annam vẫn phải tham lam, hề bày cuộc chi, thì toàn hề lặn mạt. Kia chẳng thấy bực thưng giả như ông này, ông nọ mà còn làm chẳng nên việc thay! » Nói như vậy, rồi thế lòng làm tai điếm, mặt ngờ, trôi kệ ai than thì.

Các ông khi cũng nhớ câu sách này: «Nhữ ngôn khả dĩ hưng bang, nhữ ngôn khả dĩ tán bang.» Theo ý tôi tưởng thì: cái lời này ông này tôi tưởng hay nói mà tôi mới nhắc lại đó, là một cái lời nói làm cho lập đường kinh tế, một lời nói làm cho hai cuộc lý-thai, ấy là một lời nói tán bang đó vậy.

(Còn nữa)

Thuốc Gò-vấp

Kính cáo công trong Lục-châu thương mãi gia đặng rỏ:

Ài muốn thay mặt cho bốn-hiệu trong tỉnh, hay là sĩ về bán lại xin viết thơ hay là đến tại tiệm tôi mà thương nghị; chỉ vì muốn mỗi tỉnh cho có một tiệm đặng dẫn sự thông thương và cho mau thành tựu cái quyền-lợi của quê-hương mình.

Như tiệm nào thứ này đã có mua bán thuốc Gò-vấp rồi thì để làm, viết thơ cho bốn-hiệu liệt mua của khách-trú thì nào giá nào, rỏi thì của bốn-hiệu cũng giá đó mà thuốc tôi hơn hay là cũng thứ đó mà giá rẻ hơn.

Vì sao mà tôi quyết rằng giá rẻ hơn khách-trú, bởi thuốc Gò-vấp là một món thuốc sãn ta làm, lại tôi cũng có trong thuốc và vừa đủ thứ thuốc Gò-vấp nên tôi chắc bán ra giá rẻ hơn khách-trú ước trong Lục-châu có tiệm nào sĩ thứ một lần về bán lại thì biết.

Hiệp-Lông kinh

ở gần chợ Bình-tây, Chợ-lớn Chủ tiệm: PHẠM-VĂN-PHƯỚC kính cáo.

Bánh Gié-vàng

Mới nghe nói, chưa thầy bánh, ai cũng phải lấy làm lạ mà hỏi: bánh Gié-vàng là bánh gì? Chừng thầy bánh mới hay là bánh-mi hiệu Epis dor dịch ra tiếng Anam Gié-vàng, chỉ rỏ là bánh làm toàn bột tốt hạng nhất, gấc lúa Gié-vàng làm ra, không pha không trộn.

Chưa ăn thử cũng biết là bánh ngon rỏi, song chẳng lạ gì bánh mi mà phải mua ấy thử.

Chừng thầy bán để của:

Trần-nhứt-Thứ

lờ ở đường Arroyo de la Poste Mytho liền biết chắc là bánh của người Annam làm ra, mập, vọt và mồm túi lấy tiền mua ấy thử.

Ngon, ngon, thiệt là ngon, Vàng, vàng, thiệt là vàng, lại thêm mùi thơm, bột xốp.

Ngon, ngon, thiệt là ngon, Khách-trú bội phần; đặng hơn bánh của Trần-nhứt-Thứ.

Bởi bánh Gié-vàng này là bánh của lò Annam, tay thợ Anam mới biết nấu ra, nên lò lên cho đặng-bang trong tỉnh Mytho biết, khuyến khi cần mua bánh-mi, coi quả, hỏi quả bánh Gié-vàng sẽ mua, mua giúp cho Trần-nhứt-Thứ vững bền, mua đặng bánh ngon mới tiến mới đặng. Khuyến luôn các chợ ở gần, nên đặt bánh Gié-vàng gọi tên cho mà bán.

Phản đối với tựa đề «Tạ quả, Bội đi mà!»

theo tờ báo Lục-châu số 691, Trường ở Khốan 2.

! Cứ hồn-xấu hoài !!

Chỉ vậy nà !!

Ông chủ bút.

Vinhlong, le 27 Octobre 1919.

Kính thăm ông 2 chủ bình an và chúc đờ báo Lục-châu đờ đặng tấn phát, sau cùng sẽ nói về một chuyện đáng tức cười xảy ra tại một đồng bang như sau này: nguyên hôm tháng trước tôi còn ở Bạc-liêu cũng vì làm an không đặng thanh, nên mới dời qua ở Vinh-long coi bộ đất địa tôi hap nên để để thử một chút thì việc an ở cũng an nơi an chỗ rồi, lại sự nhớ có hương chức cũ nghĩ mà tức cười: tại Bạc-liêu có thầy giáo tên Ngô-công-Bại nhà cửa gia thế cũng khá mà lại làm thầy giáo tại tỉnh Thiên-Trường, khi đó tôi có đến nhà thờ